

บันทึก

เรื่อง การจัดตั้งองค์การบริหารในสถาบันราชภัฏที่จัดตั้งใหม่

กระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๑๕๐๓/๑๓๐๑๒ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๐ อนุมัติให้กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสถาบันราชภัฏเพิ่มขึ้นใหม่จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ สถาบันราชภัฏกาฬสินธุ์ สถาบันราชภัฏชัยภูมิ สถาบันราชภัฏนครพนม สถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด และสถาบันราชภัฏศรีสะเกษและมีมติเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๐ อนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันราชภัฏ พ.ศ. ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ ขณะนี้อยู่ในระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา นั้น สถาบันราชภัฏที่จัดตั้งขึ้นใหม่บางแห่งจะต้องเปิดรับนักศึกษาและดำเนินการจัดการเรียนการสอน ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๐ จึงจำเป็นต้องดำเนินการจัดตั้งองค์การบริหาร(สภาประจำสถาบันและหน่วยงานอื่น) อธิการบดี ผู้บริหาร และคณาจารย์บริหารงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘

เนื่องจากพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่ได้มีบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การบริหารดังกล่าว แต่มาตรา ๒๐ (๑๕) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้คณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏมีอำนาจหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถาบันที่มีได้ระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงใคร่ขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏจะดำเนินการจัดตั้งองค์การบริหาร(สภาประจำสถาบันและหน่วยงานอื่น) อธิการบดี ผู้บริหาร และคณาจารย์ โดยอาศัยอำนาจตามนัยมาตรา ๒๐ (๑๕) แห่งพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘จะถูกต้องหรือไม่ หรือ

๒. สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏจะใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๘ มอบหมายหรือมอบอำนาจให้บุคคลหรือคณะบุคคลไปดำเนินงานในการจัดตั้งองค์กรในสถาบันราชภัฏใหม่ จะเป็นการถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

๓. หากพิจารณาข้อ ๑. และข้อ ๒ แล้ว ไม่สามารถกระทำได้ จะมีแนวทางดำเนินการอย่างไรเพื่อจะไม่ให้มีผลกระทบที่อาจเกิดความเสียหายต่อการดำเนินกิจการของสถาบันตามแผนดำเนินการข้างต้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาที่กระทรวงศึกษาธิการหรือมาประกอบกับรับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ปัญหาประเด็นที่ ๑ เห็นว่า สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏไม่อาจดำเนินการจัดตั้งองค์กรบริหาร(สภาประจำสถาบันและหน่วยงานอื่น) อธิการบดีผู้บริหาร และคณาจารย์ โดยลำพัง แต่อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๐ (๑๕)^๑แห่งพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ ได้ แต่ต้องดำเนินการไปตามบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องด้วย ดังจะได้กล่าวในปัญหาประเด็นที่ ๓

สำหรับปัญหาประเด็นที่ ๒ เห็นว่า สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏไม่อาจอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๕ซึ่งเป็นบทกฎหมายทั่วไปมาใช้แทนพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้

สำหรับประเด็นที่ ๓ เห็นว่าพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสถาบันราชภัฏแต่ละแห่งเพื่อให้ได้มาซึ่งสภาประจำสถาบันตามมาตรา ๒๗^๒ อธิการบดีและรองอธิการบดีตามมาตรา ๓๒^๓ ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนักวิจัย และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะตามมาตรา ๔๐^๔ โดยได้มีการกำหนดวิธีดำเนินการในเรื่องดังกล่าวไว้ในมาตรา ๒๐ (๘) และ (๙)^๕ ให้

^๑ มาตรา ๒๐ คณะกรรมการสภาสถาบันมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

๑ล๑

๑ล๑

(๑๕) มีอำนาจหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถาบันที่มีได้ระบุให้เป็นการอำนาจและหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ

^๒ มาตรา ๒๗ ในสถาบันแต่ละแห่งให้มีสภาประจำสถาบัน ประกอบด้วย

(๑) นายกสภาประจำสถาบัน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯแต่งตั้ง

(๒) อุปนายกสภาประจำสถาบัน ได้แก่ อธิการบดี

(๓) กรรมการสภาประจำสถาบันสามคน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนักวิจัย และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

(๔) กรรมการสภาประจำสถาบันสี่คน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำในสถาบัน

(๕) กรรมการสภาประจำสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิแปดคน ซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกโดยคำแนะนำของนายกสภาประจำสถาบัน อุปนายกสภาประจำสถาบัน และกรรมการสภาประจำสถาบันตาม (๓) และ (๔)

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ

หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา และคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาประจำสถาบันและกรรมการสภาประจำสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของคณะกรรมการสภาสถาบัน

คุณสมบัติของผู้รับเลือก ตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการสภาประจำสถาบันตาม (๓) และ (๔) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของคณะกรรมการสภาสถาบัน

^๓ มาตรา ๓๒ ในสถาบันแต่ละแห่ง ให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานทั้งปวงของสถาบัน และจะให้มรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี หรือมีทั้งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดี คนหนึ่งหรือหลายคน เพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

^๔ มาตรา ๔๐ ในสำนักงานอธิการบดี ให้มีผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของสำนักงานอธิการบดี

คณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏมียอำนาจและหน้าที่พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภาประจำสถาบันและอธิการบดี และมีอำนาจและหน้าที่แต่งตั้งรองอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนักวิจัย และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

ส่วนวิธีการได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาประจำสถาบันและกรรมการประจำสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗ วรรคสาม^๖ และวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดีคณบดี ผู้อำนวยการสำนักวิจัย และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๗^๗

สำหรับการสรรหาบุคคลเสนอต่อคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏให้ดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภาประจำสถาบันและอธิการบดีนั้น มาตรา ๓๙ (๙)^๘ บัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของสภาประจำสถาบัน และการแต่งตั้งคณบดี ผู้อำนวยการ

ในคณะหรือบัณฑิตวิทยาลัย ให้มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของคณะหรือบัณฑิตวิทยาลัย

ในสำนักวิจัย ให้มีผู้อำนวยการสำนักวิจัยเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของสำนักวิจัย

ในหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ให้มีหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของหน่วยงานนั้น

ในสำนักงานอธิการบดี บัณฑิตวิทยาลัย คณะ สำนักวิจัย และหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ จะให้มีรองผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี รองคณบดี รองผู้อำนวยการสำนักวิจัย หรือรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ แล้วแต่กรณี คนหนึ่งหรือหลายคนเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนักวิจัย หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะมอบหมายก็ได้

๘ มาตรา ๒๐ คณะกรรมการสภาสถาบันมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๘) พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เกี่ยวกับการแต่งตั้ง การถอดถอน และการพ้นจากตำแหน่งของนายกสภาประจำสถาบัน กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ อธิการบดี ศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ

(๙) แต่งตั้งประธานสภาวิชาการ รองอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนักวิจัย หัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์พิเศษ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง

๑.ล๑

๑.ล๑

๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒) ข้างต้น

๗ มาตรา ๔๗ วิธีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนักวิจัย และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของคณะกรรมการสภาสถาบัน

๘ มาตรา ๓๐ สภาประจำสถาบันมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๙) สรรหาบุคคลเสนอต่อคณะกรรมการสภาสถาบันให้ดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภาประจำสถาบันและอธิการบดี

สำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักวิจัย และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ มาตรา ๔๒^๙ และมาตรา ๔๕^{๑๐} ได้บัญญัติให้คณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏแต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภาประจำสถาบันราชภัฏ

อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติดังกล่าวนี้มีความมุ่งหมายที่จะใช้บังคับแก่สถาบันราชภัฏที่ได้มีสภาประจำสถาบันอยู่แล้ว แต่สำหรับสถาบันราชภัฏที่จัดตั้งขึ้นใหม่นั้น มิได้มีบทบัญญัติกำหนดวิธีการจัดตั้งองค์การบริหารไว้โดยตรง ดังนั้น จึงต้องนำมาตรา ๒๐(๑๕) มาใช้ประกอบกับมาตรา ๒๐(๘) และ (๙) ในการดำเนินการสรรหาบุคคลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกสภาประจำสถาบันและอธิการบดี และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักวิจัย และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ แล้วแต่กรณี

กล่าวโดยสรุปแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๕) เห็นว่า เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันราชภัฏแห่งใหม่ขึ้น ในระยะเริ่มแรกคณะกรรมการสภาสถาบันย่อมอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๐ (๘) และ (๙) ประกอบมาตรา ๒๐ (๑๕) แห่งพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.๒๕๓๘ ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งนายกสภาประจำสถาบัน อธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักวิจัย และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ เพื่อจะได้ดำเนินการจัดตั้งองค์การบริหารอื่น ๆ ต่อไปได้

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๕๑

๑๗๑

๑๗๑

^๙ มาตรา ๔๒ คณบดีนั้น ให้คณะกรรมการสภาสถาบันแต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภาประจำสถาบันจากบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๔๓

๑๗๑

๑๗๑

^{๑๐} มาตรา ๔๕ ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักวิจัย หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะนั้น ให้คณะกรรมการสภาสถาบันแต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภาประจำสถาบันจากบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๔๔

๑๗๑

๑๗๑